

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXI.

V Celovcu, 19. junija 1902.

Štev. 25.

Pozor!

„Bliza se železna cesta!“

I.

Ob zidanju novih železnic po Slovenskem je objavila „Gorica“ več temeljitih člankov o pomenu teh zgradb za naš narod, katere je spisal „Melanhton-Soški.“ V njih je mnogo dobrega pouka tudi za naše koroške razmere. Zato jih podajamo vsaj v odlomkih.

Že precej časa podira starodavne skale, ki so ločile toliko stoletij bohinsko dolino od baške, in sploh od Tolminskega ter Koroške od Kranjske. Kmalu si bomo lahko brez zapreke segli v roko Tolminci, Gorenjci in Korošci. V tem oziru se po pravici lahko veselimo železnice; ker če se po ugodnih zvezah zblizamo rodni bratje, se gotovo tudi bolj spoznamo v zavesti, da smo sinovi ene in iste matere. Kar se pa sploh tiče našega veselja radi železnice, pomniti nam je to: veselimo se železnice, a veselimo se je kakor razumni ljudje, ne kakor lahkoverni otročaji. Otroci se vesele igrače; a železnica ni igrača, ampak velika, imenitna iznajdba, ki govori ob času miru in ob času vojne, v gospodarskem in političnem oziru mogočno besedo. Naj bo pa železnica tudi še tako velepomembna iznajdba, vendar je in ostane le delo človeških rok in ima torej, kakor vsako drugo človeško delo, dve strani: solučno in senčno, t. j. dobro in slabo.

Kaj nam prinese gradnja železnice?

1. Tisoči delavcev, ki so morali hoditi doslej s trebuhom za kruhom v daljni svet, imeli bodo sedaj vsaj tri leta zaslužka in kruha doma, — ako ga bodo hoteli in — ako jim ga kdo dá.

Naši hribovci se po ogromni večini malo zmenijo za delo pri gradnji železnice ter si gredo raje iskat lepega zaslužka k drvarjem na Koroško, Štajersko, v Galicijo in Rumunijo. Med Italijani naši ljudje sploh ne delajo radi iz znanih vzrokov.

Italijani v Avstrijo, Avstriji pa v daljno Ameriko! pravi v „Slov. listu“ dopisnik iz Bohinjske Bistrice. Dalje pa piše: „Če prideš popotnik sedaj na nedeljo v Bohinjsko Bistrico, zapaziš kakega delavca našinca; Italijanov se kar tare, tvoje uho ne sliši drugega, nego italijansko govoriti, peti ali

bolje tuliti, naša lepa Bistrica se ti sedaj dozdeva, kakor italijanska oaza sredi naše sicer male, pa vendar rajsko lepe slovenske zemlje.“ Malone isto velja tudi o drugih krajih. Do sedaj godi se našim delavcem pri gradnji bohinske železnice torej tako-le: kruh imajo pred ustmi, a nekateri ga po pravici ne marajo; drugi ga ne dobe, tretjim ga prav skopo reže — tuja mačeha.

2. Vozniki, ki imajo konje, imeli bodo za časa gradnje obilno vožnje, a žal — da kakor kaže sedaj — pičel zaslužek.

3. Glavni dobiček med časom železnične gradnje bo tekel v žep nekaterim našim krčmarjem pa trgovcem in lastnikom delavskih stanovanj, ako si bodo znali pametno in zmerno izkoriščevati mnogoštevilno tuje delavstvo. (Dalje sledi.)

Nemški cesar in Poljaki.

Znano je, s kakšnimi pripomočki zatira pruska vlada Poljake. Zdaj se je zoper Poljake prav ošabno oglašil tudi nemški cesar Viljem II.

Pri blagoslovljenju prenovljenega gradu nemškega viteškega reda Marienburg v Gdanski dné 5. t. m. je imel neki govor, ki je zelo oznevoljil Poljake v avstrijski in nemški državi in vse Slovane. Tu je na banketu, na kateri so bili povabljeni avstrijski in angleški gostje nemškega viteškega reda, dejal nemški cesar: „Že enkrat sem imel priliko naglašati v tem gradu na tem mestu, kako naj ostane ta stari grad, ki je edina trdnjava na vzhodu in izvor kulture železla vzhodno od Visle, tudi nadalje vedno znamenje za nemške naloge. Sedaj je pa zopet tako daleč prišlo: Poljska ošabnost hoče zopet nemštvu stopiti preblizu in prisiljen sem, da pozovem svoj narod, naj brani svoja národna prava.“

V napitnici je cesar dalje pozivljaj na obrambo vsega „kar je nemško tu in onstran meje“. S temi besedami je torej nemški cesar odobral nastopanje onih, ki s tako grdimi nasilstvi delajo na to, da se zatre poljski narod v nemški državi, a ne samo to, on je tudi odobral postopanje Vsenemcev onkraj mej pruske države. S tem je mislil na Avstrijo. A nemški cesar nima naših Nemcev nič vspodbujati k „obrambi“ nemštva, ki itak ni v nevarnosti; te dolžnosti nima, še manj pa pravice. Kaj pa bi nemški cesar rekel, ako bi avstrijski

cesar pozival Poljake, naj se branijo proti Nemcem tu in onkraj meje?! To bi bilo krika in vika! V državnem zboru je češki poslanec Klofač vprašal, kako se more opravičevati govor nemškega cesarja in kaj se misli v tem oziru storiti. Padale so v državnem zboru o nemškem cesarju jako hude besede!

S tem govorom je cesar Viljem uprav označil načrt Vsenemcev proti nemškim národnostim, a te národnosti bodo znale izvajati posledice iz tega govora.

Dopisi.

Slovenci! Zakurite na večer 4. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo kresov.

Timenica. („Bauernzeitung“ in „Freie Stimmen“) sta se zaradi dopisa o volitvi župana srdito zaleteli v Vašega dopisnika. Kako so vendar časniki dobri! V časniku se lahko zgovorijo ljudje, ki se še poznajo ne. V časniku lahko poveš komu, kar se mu v oči ne upaš povedati. Najprej moram dopisnika obeh zgoraj omenjenih časnikov zahvaliti za resni opomin, da moram natančneje poizvedovati, predno v časnik pišem in da moram „v imenu božjem“ resnico govoriti, nikar lagati. Jaz sem človek, ki se prav rad dam poučiti in sem za dobre opomine hvaležen iz srca. Samo to ni lepo, da dopisnika takoj lažij dolži, ko je vendar le pomota bila. Jaz sem pisal, kakor sem slišal in razumel. Dve pomoti sedaj radovoljno popravim. Wieser ni sebe volil in tisti, ki je izostal, bil je Wieserjev prijatelj, graščak v Freudenbergu. Sicer je pa to jako malenkostna reč, zanimivo je vendar le ime novega župana. „Laži“ so s tem popravljene. — Da je dopis v „Miru“ poln lažij (??) in napadov (??) na čast drugih („Freie Stimmen“) in pa da se očitno trudi (!) „iz gole katoliške ljubezni do bližnjega“ g. Antona Wieserja osramotiti, to je pa laž. Ali je sramota o volitvi župana sebi dati glas? Nekaterim se zdi, drugim ne, celo častno je, kedar se gre za občni blagor. Kar sem še pisal, namreč: „Niso baš zelo zadovoljni z njim kmetje,“ ni nikakor sramotenje (sicer bi mogel tožiti zaradi razžaljenja časti!), ampak resnica je,

PODLISTEK.

Gospod pa znajo, gospod!

(Povest iz naših gor. — Napisal Gorjančev Franc.)

I.

Da sta se Vrbnikov Jernej in Vidmarjeva Vida rada videla, to je vedel že ves mladi svet. Le stari Vrbnik tega še ni opazil, pravili mu pa takih rečij ljudje tudi niso, ker so vedeli, da iz te moke ne bo nikdar kruha. Predobro so poznali trmoglavega starega Vrbnika. Večkrat je sicer dekla Meta dražila Jerneja pri mizi, ko so skupno zjemali zvečer mlečno kašo iz velike skleda, a stari Vrbnik se je jako malo zmenil za take bajže. Jednakomerno je segal s staro, obrabljeno žlico v skledo po kašo, zdaj pa zdaj si je podprl glavo z roko in se je zamislil. Precejšno število križev je že imel na hrbtu. Leta so ga skrivila, sluh mu je pojemal, in prav glasno si mu moral zatrobiti na uho, da te je razumel.

Jernej je bil zal in priden fant, kakoršnih ni bilo daleč na okrog. Marsikatera deklica si je želela na skrivnem Jerneja za moža. Bil je jedini sin Vrbnikov. Posestvo je bilo lepo. V hlevu je stalo leto in dan po dvajseto glav živine, a kar je bilo nekaj vredno, je bilo to, da Vrbnik nikomur ni bil dolžen.

Vrbnica je bila že rajna. O Šmihelici je minulo dve leti, odkar smo jo pokopali. Vrbnikova hiša je torej pogrešala gospodinje kot grm ptiča.

Stari Vrbnik je čakal in čakal, da bo sin sam kaj zinil o ženitvi — pa nič. Da bi se pa bil sam lotil tega predmeta, to se mu je zdelo nad vse zoperno. Ali kaj boš? Hočeš-nočeš, pač moraš.

* * *

Bilo je pred adventom.

Po večerji sta oče in sin še malo posedela pri mizi. Stari si je natlačil pipo in v dolgih odmorih je puhal gosti dim iz ust, v stari pipi pa je vrelo, kakor bi v kotlu kupal. Dolgo, dolgo sta molčala. Stari bi bil rad spregovoril nekaj besed s sinom, a niso mu hotele prav iz grla. Naposled pa se vendar obrabril in pravi: „Jernej, advent se bliža, advent.“

„Naj se pa.“

„Kakšen odgovor pa je to? — Naj se pa!“ — Ali nič ne čutiš, kaj da sem mislil s tem povedati?“

„Kaj pa?“

„Ka bi te — kako se ti nerodno napravlja, ali nič ne čutiš — no?“

„Kako ste nocoj vendar čudni, oče.“

„Ti si čuden, ti, da nočeš nič slišati, če ti človek dobro hoče.“

„Kaj pa menite? Vsaj povejte!“

„E, advent bo minil, Vrbnikova hiša pa bo še zmiraj pogrešala gospodinje. Gledati boš moral, da si v kratkem izbereš nevesto. Tako vendar ne more ostati zanaprej. Ti je živo potrebuješ, jaz pa tudi ne bi bil hud, če bi mi kdo na stara leta bolj postregel in mi privoščil kaj priboljška. Veš, to je čisto drugače, če je »domač človek« pri hiši, zdaj pa ima vso gospodinjstvo dekla v rokah. Ne

pravim, da Meta ne bi bila pridna, pa tako vendar ni pri hiši, če se suče po kuhinji urno kot veriverica v gozdu mlada gospodinja.“

Sin je lahko zarudel in ni si upal pogledati očeta. Zadovoljno se je nasmehnil, odgovoril pa ni besede. Natančno je stari Vrbnik opazoval sina. Bistremu pogledu njegovemu tudi ni ušel lahni smehljaj. Vedel je torej, da je sinu ženitev po volji, da mu je govoril k srcu.

„Če hočeš, pa hitro napravimo. Jutri pojdem k Vrbnjaku, pa ga naprosim, da gre za snubača, pa še ta teden gresta v svate, pa je.“

„Kam pa kam, ali je toliko nevest na izbiro?“

„No, zaradi neveste si ti ni treba biti v skrbi. Vsaka pojde rada na Vrbnikovo posestvo. S Konečnikom sva se itak že pogovarjala malo o tej zadevi. Obljubil mi je, če bo le Nežika voljna. Petična je, kakor rojena za Vrbnikovega sina.“

„Konečnikova Nežika? — — Ha, ha, ha, ha! Ta se mi nikoli ne bo šopirila na Vrbnikovini. Nekaj svetlega bo baje res imela, a kaj pomaga denar, če pa ni pridne roke. Konečnikova Nežika pa toliko opravi pri delu, kot žaba pri orehu. Nosi se pa tako gosposko, kakor bi bila služila Bog vé kako dolgo na Dunaju, pa je bila komaj mesec dni v Celovcu, kjer se je malo kuhati naučila. Našemi se ti tako kakor kakšen pust. Pas pa modere, pa takega šmenta se ti navleče ná-se, da je taka kot osa. Tuja šega domače zbega. Konečnikova Nežika si naj išče ženina le na Dunaju, pa ne tukaj na Lešah. Kdor se pusti vpreči, mora vleči. Kje pa bom jemal, da bi ji tako dragoceno obleko pripravljaj? Te že nočem, pa recite, kar hočete.“

Kdor

resno namerava kupiti posestvo na Koroškem, naj se zaupljivo obrne do vsestransko znane in dobre

pisarne za prodajo posestev

Jurija Dörer-ja,

hišnega posestnika in gostilničarja

v Št. Vidu ob Glini na Koroškem.

Tam so zabeležene: za mesto ali deželo, za letovišča, blizu jezer, v krasnem kraju: male kmetije, kmetije s pašniki, mala in velika posestva, vile, mestne hiše z ali brez trgovin, za gostilne, kupčijo in razne obrti.

Ustmena pojasnila, oziroma ogledovanja **brezplačno**.

Ponudbe za nakup ali prodajo vsake vrste se sprejemajo vsak čas in brezplačno.

Vino,

100 litrov belega po 12 do 20 gold.,
100 litrov črnega po 12 do 17 gold.,
prodaja

Franc Kraut, trgovec v Pliberku.

Tudi vsprejme enega **učenca**, ki je zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi.

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preizkušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporočila in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se dobivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštnim povzetjem, tudi celo samo en komad z natančnim rabilnim navodilom.

Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotneže, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja Doktor pl. Trnkóczyjev

Kakao sladni čaj priporočila kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporočila: Doktorja pl. Trnkóczyja

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Pomirjuje, krepi, utešuje bolelost, vzbuja tek, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin želodca, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bolezn, ki morejo nastati vsled zapeke, napenjanja itd. Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — **Pocukrene kroglice**. Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prsni, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko raztvorljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša bôl in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov cvet (Gichtgeist) priporočiliv je kot bôli utešujoče, lajšajoče drgnenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživljajoče drgnenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Tinktura zoper kurja očesa,

Varstvena znamka.

preizkušeno sredstvo proti bolestinim kurjim očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba bolno mesto s priloženim čopičem zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na **dr. Trnkóczyja** redilne pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljivan, kedar živina noče žreti, pri kravah da se izboljšuje mleko. Zavojček z rabilnim navodilom 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Prasičji redilni in krmilni prašek.

Varstveno in dietetično sredstvo za prasiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Varstvena znamka.

Pozor! Ta prasičji prašek in kakao-sladni čaj dobite tudi v vseh prodajalnicah, če pa ne, potem po pošti.

Ponudba za počitnice.

Če hoče kak gosp. duhovnik svoje počitnice v prav mirnem in zdravem kraju preživeti, dobi za mesec avgust brezplačno stanovanje, hrano po pogodbi.

Conditio: Quotidie celebrare ad intentionem parochi (Int. 2 K.) — Več pové **Franc Mihl**, župnik v Št. Lipšu, p. Dobrlavas. Koroško.

Salame

ogerske 1 gld. 70 kr., domače iz šunke 1 gld. 20 kr., domače 1 gld., dunajske 80 kr., šunko brez kosti (Rollschinken) 90 kr. in 1 gld. 10 kr., suho meso 70 kr., suho slanino 70 kr., glavino brez kosti 40 kr. kilo, velike kranjske klobase po 18 kr. in drugo pošilja od 5 kil naprej po povzetju, in sicer le dobro blago,

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Zajamčeno pristno mašno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi priporočal je knezoškofijski ordinarijat ljubljanski v svojem listu leta 1898. za nakup zajamčeno pristnega **mašnega vina** vč. duhovščini zato, ker je omenjeno društvo gledé razpošiljanja mašnih vin pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej po 34 kron in više po stopinjah kvalitete za 100 litrov loco kolodvor Postojna. Rdeče namizno vino — kakor tudi večje množine — ceneje. — Na zahtevanje pošiljajo se vzorci. Posoda se zaračuni po dobavni ceni ali se ista vrne franko v šestih tednih.

Kmetijska zadruga v Vipavi (Kranjsko).

➔ Za porabo sadja. Za pridelovanje vina. ➔

Stiskalnice za sadni mošt za grozdno vino

s stalno delujočim dvojnim tiskalom in uravnavo stiskanja „Herkules“. Jamčimo za najvišjo zmoglost, do 20 odstotkov višjo, kakor pri vseh drugih stiskalnicah.

Sadni in grozdni mlini. Stroji za obiranje sadja.

Popolne naprave za pridelovanje mošta, stalne in za prevažanje. Stiskalnice in mlini za pridelovanje sadnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, lupilce in rezalnice, najnovejše samodejne patent-brizgalnice za grozdje in rastline „Syphonia“, izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši, najbolj izvrstni in priznani najboljši sestavi

PH. MAYFARTH & Comp.

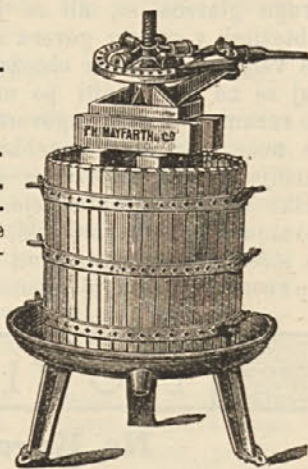
c. kr. izključlj. privilegirana

tovarna poljedelskih strojev, livarna in plavž na par.

Dunaj, II/1 Taborstrasse št. 71.

Obdarovani z nad 490 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširni ceniki se delijo zastoj. — Zastopniki in prekupci strojev se iščejo.

Kot prava
dobrota
in potreba za vsako družino se
izkazuje vsak dan bolj uporaba

Kathreiner-Kneippove sladne kave.

Nobena skrbna gospodinja naj se ne pomišlja dalje uvesti to tečno in zdravo pijačo.

Ni čistejšje primese in boljšega nadomestila za zrnato kavo, kjer je ta zdravniško prepovedana.

Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobiva pristna samo v izvornih zavojčkih z varstveno znamko »župnik Kneipp«. Odprto odtehtana ali drugače zavita kava ni nikoli

Kathreinerjeva.